

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik
Departementet for Fiskeri og Fangst
Mail: apn@nanoq.gl
jepa@nanoq.gl, thra@nanoq.gl

19. december 2024

Aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutissaattut siunnersuutaat pillugu tusarniutigineq

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfiup ulloq 21. Novembari 2024 Aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutissaattut siunnersuutaat tusarniutigaat, tusarniaarnermullu killiliunneqarsimalluni ulloq decembarip 19-niat 2024.

Sulisitsisut imatut oqaaseqaateqarput.

Nalunaarutissatut siunnersuummi sumi aalisarsinnaanerit pillugit aaliagersagaqarpoq, immikkullu Raajarniarneq pillugu immikkut.

"Raajarniarneq pillugu immikkut

§ 5. 3 sømilit iluanni raajarniarneq aalisariutinut 50 meterinit a.t.t. imaluunniit 1.000 BT-iusunit aalisarfigeqqusaanngilaq.

Imm. 2. Angallatilli nalunaarutip atuuttussanngortitaanera sioqqullugu tamaani aalisarsinnaatitaasimasut angallat atorineqartoq atorlugu aalisarsinnaanermut akuersissummik tunineqassapput. Angallalli allamik taarserneqarpat akuersissut atorunnaarsinneqassaaq.

Imm. 3. Raajat "Sisimiut-karsimi" "Disko-karsimilu" pisarineqartut kilisaammi tunisassiarineqarsinnaanngillat nunamullu tunisassiarineqartussanngorlugit tulaanneqassallutik."

Immikkut taanna qiviraanni, aalisariutit tassani aalisarfinni taaneqartuni aalisarsinnaanertik tunisassiorlutik annaassuaat. Aalisarneq taakkunani pitsaasorujussuuvoq, qangaaniilli aalisarfiullutik taakkununga aalisariutinut. Raajarniarnerup takutippaa, soorlu pisassiissut apparitortut, raajat angisuut ikiliartortut, taamaalillunilu raajat mikinerit pisarineqarnerusarlutik. Taassumalu kinguneraa pisarineqartartut annertunerusumik nunamut tunisassianik tulaassisarneq, avammullu toqqaannartumik tunisineq annikillilluni. Ukiuni kingullerni aningaasarsiorluartoqarpoq, kisiannili taamaakkunnaarpoq. Raajarniat maanna ukiut tikippaat unammillernartorpassuaqartoq. Apparinarneq ukiullu pitsaasut qaangiupput. Taakkulu inernerissuaat akileraarutit sulisuniit apparnerat, suliffeqarfiit akileraarutaat soorlu aamma taamaalisut. Nunatta karsiata 2024-mi malungilereepaa, apparitortornerlu ukiuni tulliuuttuni ingerlanissaa naatsorsuutigineqarpoq, aalisartitsiviillu oqariartuutigaat milliunilikkaat hunnerujortallit appariaataassasut. Naak Kalaallit Nunaanni pisuussutiniq atuinitsinnut akileraarut nunarsuarmi qaffasinnerpaajungaluartoq tamanna malunniutissooq. Aalisartitsiviit taakku akileraarutit qaffasissut malungeqqavaat, taakkumi eqqunneqarput aalisarnermi pisat qaffasikkallarmata, akillu aamma qaffasillutik. Taanna atuukkunnaarnikuuvoq, taamaammallu nutaamik eqqarsartoqartariaqarpoq, raajarniarnermi aningaasalersuisinnaaneq ingerlaannassappat. Tamaat isigalugu ukiumut 150 milliunuk kronet missiliorpaat

Karsit

Nalunaarutissatup siunnersuutip immikkoortuani § 5-mimi, tassani allaqqavog "Disko-karsimi" umiarsuarmi tunisassiorsinnaaneq atorunnaarsinneqassasoq, tassanilu karsimi pisat nunamut tunisassianngorlugit tulaanneqartalissasut. Umiarsuarmi tunisassiorsinnaaneq atorunnaarsinneqassappat tamanna annertuumik kilisaatini kaaviaartitsinermut sunniuteqassooq aammalumi pisortat aningaasaqarnerannut. "Disko-karsimiit" umiarsuarmi tunisassiarineqartartut annikingisassaanngillat tassami pisuussutinut akileraarummut miliuunilikkaanik toqqaannartumik pisuussutinut atuinermi akileraarutaasarpuk ukiumut. Eqqaanngittuungassaananilu aamma akileraarutinik akiliutaasartut. Taamaamat kaaviaartitat akileraarutillu uani eqqartorneqartut annikingisassaanngillat. Nalunaarutissatup siunnersuummi "Disko-karsimi" tunisassiorsinnaannginnermik siunnersuut aaliangiusimaneqaannarpuk tamanna annertuumik kinguneqassooq, pisuussutinut akileraarutip apparneranik, sulisut akileraarutaata apparnerannik. Inuttanut akissarsiat aamma taama pisoqarpuk appariassappuk annertuumik. Kaaviaartitat apparneranni aamma aalisariutini aningaasartuutit matussusernissaat ajornarissooq, soorlu aamma akilersuinermit sinneqarpallaarnaviarani. Tamaat isigalugu ukiumut 150 milliuunik kronet missiliorpaat

Aalisartitsiviit ukiuni amerlasuuni "karsimi" aalisarnikuupput, aalisarfiuvormi tamanna pitsassuaq. Uanilu iliuuserineqartumi Naalakkersuisut aalisariutit pisinnaatitaaffittut pigiligaat peerniarneqarpoq. Aamma nalunaarutigaat inuttat akissarsiaat appassasut. Uanilu nalunaarummi tungavilersorneqanngilaq soq taama iliorniartoqarnersoq. Aalisarneq ilungersunartumiilernikuuvoq, uanilu tamanna minnerulernaviarani. Inuiaqatigiinni aningaasatingut tamanna annertuumik kinguneqassooq. Raajat tunisassiassatut tulaanneqartussat tunisassiorfinnut aalisarfimmi tassanngaanneernerulissappuk.

Pineqartoq § 4 (§ 32 – Saattuarniarneq pillugu immikkut), immikkoortoq "Aalisarnerup sinerissamut killinga", tassani allaqqavog angallatit sinerissap killinganiittut angissusissaat. Angallatit amerlanerit 17 meteriniik anginerupput. Saattuarniarneq aamma aaliangersakkami tassa ilaatinneqassanngillat. Killiuliussaq 24-meteriusariaqarpoq.

Pineqartoq § 5, uani pineqarlutik "aalisariutinut 40 meterinit a.t.t. imaluunniit 1.000 BT-iusunit aalisarfigeqqusaanngilaq", tunisassiussangaanni sinerissap qanittuani. Immikkut ilisimasalik oqariartuuteqarpoq aalisariut taamannak angissusilerneqartoq naapertuunnavianngittoq orrarillunilu. Aningaasatigut isigigaanni aamma tamanna tunisassiorsinnaassutsimigut unammillerneqassooq soorlu aamma aningaasarsiorsinnaanera illersorneqarsinnaanani. Tamanna siornatigut kukkunerusarsimasut assigissuat, pivijusoq ilimagisallu assigiinnatik.

Uanilu apeqqtigerusunnaarpoq, qallunaartoortaani takissuseq 40-miiteri atorneqarami uffalu kalaallisoortaani 50-miiteriujulluni. Sorleq atusissua? Aalisarnermik ingerlatsisut isumaqarpuk 50 miiteri akilersinnaanermut pittaanerpaasoq. Akerlianik BT pittaanerpaatut isigineqanngilaq, tassami inissamik nalilersuinermi inuttanut inissaritinneqartoq pilliutigineqartarmat siullertut taakkunungalugu aamma tunngasinnaasut. Inuttanullu atungassaritinneqartut pingaaruteqarlunnartuupput sulisussanik amingaateqarnermi il. II.

Pineqartoq § 6, angallat 15-meterinik angissusilik takissusia tamaat pittaavallaanngilaq. Qaleralinnik aalisartut PNNP-mut ikaarsarusuttut periarfissaqartariaqarpuk aalisarnernik assigiinngitsunik ingerlatsinnaanermik. Taamaalillunilu akilersinnaasumik ingerlatsiniarluni. Uanilu aamma 24 meterinik killeqartariaqarluppoq BT-millu soqarani.

Pineqartoq § 7, imm. 3. Uani inuussutissarsiornermik ingerlatsisut tunisassiorfiillu tusarniarneqartariaqaraluarput Aalisarneq pillugu isumasioqatigiijunngitsut. Taakkumi siulliullutik "aqittunik qalerualinnik" naapitsartuupput. Pineqartoq § 11, uani sumiiffinnik nalunaarsuisimanermut suna tunngaviunersoq maqaasinarpoq, sunaana aaliangiinermi tunngaviusoq?

Naggasiineq

Nalunaarutissatut siunnersuummi Naalakkersuisut aalisarnermik ingerlatsineq allannortinniarpaat. Uanilu pinngitsaaliilluni tunisisussanngortinniarpaat tassani aalisartooreersut tunisisussaataitaaneratt annertusillugu rajakarsimiit. Tamanna pigisanik illersugaasunik tingusinertut isikkulittut isigaarput, tassami tunisisussaataitaaneq raajarniarneq tunngavimmigut rajakarsimi allannortinneqassammat. Tunisisussaataitaaneq nammakkiutaavoq oqimaattoq. Nalunaarutissatut siunnersuut una ikaarsaariarnissamik imaqaanngilaq. Nalunaarut jannuaarip aallaqqaataani 2025-mi atuutilisooq, tunisassiorsinnaanermullu akuersissutip allannortinniarneqarnera kinaassusersiunngitsumik tunngavilersugaanani.

Aalisarnermik inatsisip suliarineqarnerani ilaatigut sammeneqarpoq nunamut tunisisussaataitaaneq, tassami pigisanik arsaarinninnertut nalilerneqarami, taamaalillunilu taarsiisussanngortitaanissaq pineqarluni, taamaammallu tunisisussanngortitaaneq eqqunneqarpat tamanna ikaarsaariarnermik imaqartariaqarmat (Inatsisissatut siunnersuut martsip 19-niat 2024, qupp. 87-88):

"Tassunga atatillugu nunami suliffinni sulisoqarnissaq pillugu pingaarnertigut kissaateqarnermik eqqarsaatiginnittoqassammat soorlu aamma allannguinerit ingerlatsisunut atukkanik ajornerulersitsisut piumasaqarnikkut) Naalakkersuisut taarsiinissamut akisussaalersinnaaneratt isiginiarneqassammat. Pisat tulaanneqartussaasut amerlassusiannik Naalakkersuisut amerliliissappata, tamatumalu kingunerisaanik ingerlatsisut aningaasaqarneratt ajorseriarluni, allannguinerup pilersinnissaanut piffissaliinissamut pisariaqartitsineq isumaliutigineqartussaassaaq."

Tulaassisussaataitaanerup 25%-timiit 30%-timut allannortinneqarnera nassuerutigineqarpoq (naatumik) ikaarsaariarnissaq ukiuni tallimani pissasoq, ilaatigut taarsiiffigineqarsinnaaneq pinaveersartinniarlugu.

--- 0 ---

Vedrørende høring af forslag til Selvstyrets bekendtgørelse om teknisk regulering af fiskeriet

Departementet for Fiskeri og Fangst har den 21. november 2024 sendt forslag til Selvstyrets bekendtgørelse om teknisk regulering af fiskeriet i høring med frist til den 19. december 2024.

Grønlands Erhverv har følgende bemærkninger.

I forslag til bekendtgørelsen er der geografisk adgangsbestemmelser i afsnittet om Særligt om rejefiskeri.

"Særligt om rejefiskeri

§ 5. Rejefiskeri indenfor 3 sømil fra basislinjen er ikke tilladt for fartøjer, som er større end 40 meter l.o.a. eller 1.000 BT jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Dog kan fartøjer, som har haft tilladelse til fiskeri i området indtil bekendtgørelsens ikrafttræden, fortsat tildeles tilladelse til fiskeri i området med samme fartøj. Såfremt fartøjet udskiftes, bortfalder tilladelsen.

Stk. 3. Rejefangster taget i Sisimiut-kassen og i Disko-kassen må ikke produceres omborg, men skal indhandles til forarbejdning i land."

Særligt med denne er, at skibe der har fisket i disse områder kommer til at miste mulighed for at producere ombord. Det er fiskesteder som er lukrative og historisk har betydet meget for disse skibe som fisker der. Rejerfiskeriet viser det nu, med at udover faldende TAC, så er der færre store rejer og dermed fanges der flere smårejer. Dette betyder at en større del af rejerfangsterne går til landproduktion og der eksporteres færre direkte fra produktionstrawlerne. Der har været god indtjening i de senere år, men den er der ikke længere. Rejerfiskerne er nu i en periode med mange udfordringer. Nedgangen med gode år med rejerfiskeriet er der ikke længere. Det vil betyde et stort fald i A-skatter, for ikke at nævne selskabsskatten. Landskassen vil allerede for 2024 mærke faldet som kommer til at forsætte i det kommende år, fiskerierhvervet regner med at det vil være tale om et par hundrede millioner kroner i den negativ retning. Det er selvom vi i Grønland har verdens højeste ressourcerenter for eksportrejer fra udenskærs rejerfiskeri, så vil der være indvirkning. Rederierne mærker det også den høje afgift, som blev indført da fangsterne var høje og hvor priserne også var høje. Den tid er forbi, derfor må der også i denne her nytænkes hvis rejerfiskeriet forsat skal kunne reinvestere.

Kasser

I forslag til bekendtgørelsens § 5, så vil Naalakkersuisut fratage skibe en produktionstilladelse i "Diskokassen" og kræver at rejer der er fanget, i "kassen" blev indhandlet på land til produktion. At forbyde fiskeri til produktion ombord, vil det få store konsekvenser for omsætning af trawlerne, og for det offentlige finanser. Der er ikke ubetydelige mængder af rejer der produceres ombord fra fiskeri fra "Diskokassen", som også genererer i millioner kroner i direkte ressourcerente pr. år. For ikke at glemme skattebetalinger. Så der er betydelige omsætninger og skattebetalinger som der tales om her. Hvis der fastholdes i bekendtgørelsen ikke at tillade produktionsskibe i at fiske i "Diskokassen", vil det få store konsekvenser, i form af lavere fiskeriafgifter og lavere A-skatter. Lønnen til besætningen vil med samme forudsætninger også falde meget. Faldet i omsætninger vil også betyde, at skibene vil have svært ved at kunne dække deres finansieringsomkostninger, ligesom der ikke vil være ret meget til overs for afskrivninger. Samlet set er det i omegnen 150 millioner kr. om året.

Rederierne der har fisket i kassen i mange år siger, at området er et rigtigt godt fiskeriområde. Med denne manøvre vil Naalakkersuisut tage skibenes historiske rettigheder. Yderligere meddeles, at besætningsmedlemmers løn vil falde. Der foreligger ikke nogen form for begrundelse for dette. Fiskeriet er allerede under store pres, med dette vil det ikke være mindre af det, tværtimod. Der vil være store samfundsøkonomiske konsekvenser. Landinger af rejer til industriproduktion vil primært foregå fra fiskeri fra dette område.

Ad. § 4 (§ 32 – Særligt om fiskeri efter krabber), i afsnit "Området mellem kysten og 3 sømil fra basislinjen" står der angivelse af størrelse af fartøjer der kan fiske indenfor basislinjen. Fleste skibe er større end 17 meter, og skal undtages i denne bestemmelse. Krabbefiskeriet bør her også undtages fra bestemmelsen. Grænsen bør være 24 meter. I § 32, var formuleringen uklar.

Ad. § 5, her vil de nye fartøjer være maksimalt "40 meter l.o.a. eller 1.000 BT", hvis der skal kunne produceres ombord i indenskærs område. Iflg. en erfaren specialist på området, så vil der være store udfordringer med ubalancerede af fartøjet. Det økonomiske aspekt af det vil også være udfordret, idet størrelsen med hensyn til at kunne have en produktionskapaciteten, vil være økonomisk uforsvarligt. Det ligner endnu en fejltagelse fra tidligere tider, hvor praktikken og teorien ikke holder.

Derfor kommer spørgsmålet også her, i den danske udgave af forslaget, er længden 40-meter, mens den i den grønlandske tekst er på 50-meter. Hvad er den rigtige her? Fiskerierhvervet mener at 50 meter er den bedste for

rentabilitet. Derimod er begrænsning af BT ikke den bedste, idet det første der afgives er rum til blandt andet besætningen og funktioner der understøtte dette, og netop forholdene for besætningsmedlemmer er vigtige i den tid hvor vi mangler arbejdskraft mv.

Ad § 6, Et fartøj op til 15 meter l.o.a. vil ikke være hensigtsmæssigt, idet en hel del af de fiskere der fisker hellefisk, der vil overgå til IOK, skal have mulighed for at foretage kombinationsfiskeri, så der kan fås rentabilitet i deres fiskeri. Her bør der være en grænse på 24 meter, og ingen krav om BT.

Ad § 7, stk. 3. Her bør der ske høring af erhvervet og indhandlingsstederne i stedet for Fiskerirådet. De første der konstaterer, at der er "bløde krabber" er erhvervet og indhandlingsstederne.

Ad § 11, Her mangler begrundelser for de i paragraffen angivelser af positioner, og hvilke kriterier der har ligget bag.

Afslutningsvis

Med denne forslag til bekendtgørelse, vil Naalakkersuisut foretage ændring af fiskeriet. Her bliver der tvunget indhandling for nogle, hvilket er forøgelse af deres indhandlingspligt fra fiskeriet i rejekassen. Vi ser dette som en tvungen afståelse af beskyttet ejendom, idet tvungen indhandlingspligten indebærer grundlæggende ændringer i rejefiskeriet i rejekassen. Indhandlingspligten er byrdefuld opgave. Det er med denne forslag til bekendtgørelse ikke nogen overgangsperiode. Her vil bekendtgørelsen træder kraft allerede fra den 1. januar 2025, og der er ikke tale om en sagligt begrundet ændring af produktionstilladelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af fiskerilovforslaget behandles en indhandlingspligten, idet den kan udgøre ekspropriation med den dertilhørende erstatningspligt og en indhandlingspligt bør derfor indbefatte en overgangsordning (lovforslag af 19. marts 2024, side 72):

"Der skal i den forbindelse tages hensyn til de overordnede ønsker om beskæftigelse på landanlæg ligesom ændringer, som forringer vilkårene for aktørerne (for eksempel ved krav om øget indhandling), skal foretages under iagttagelse af risiko for, at Naalakkersuisut pådrager sig erstatningsansvar.

Såfremt Naalakkersuisut forhøjer andelen af indhandlingspligtig fangst, og såfremt dette medfører forringelse af aktørernes økonomi, vil behovet for en frist for iværksættelse af ændringen skulle overvejes."

For ændringen i indhandlingspligten fra 25% til 30% blev der indrømmet en (kort) overgangsperiode på 5 år, bl.a. for at imødegå eventuelle erstatningskrav grundet ekspropriation.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga | Med venlig hilsen

Bent Sørensen | Grønlands Erhverv